

samen maken we
nederland groter

374.335

Inwoners

5

Universiteiten

7

Vliegvelden

220_{km}

Buitenlandse grens

2

HSL-stations

Samen kansen creëren

Zuid- en centraal westelijk Zuid-Limburg heeft 374.335 inwoners, waarvan 70% in compact, sterk verstedelijkt en geïndustrialiseerd gebied woont. De regio heeft 220 km buitenlandse grens en ligt in een Europese agglomeratie met 4 miljoen inwoners, 5 universiteiten, 7 vliegvelden en 2 HSL-stations. Dat biedt volop kansen.

Complexe economische opgaven zijn kansen voor de toekomst

We kunnen er kort over zijn. Onze regionale economie klappt, met alle gevolgen van dien, in als de transitie naar een circulaire economie niet kan worden gemaakt. Wat ook niet bijdraagt aan een krachtige regio is dat de Zuid-Limburgse bevolking krimpt en er een gebrek is aan zowel praktisch als theoretisch geschoolde arbeidskrachten. De netto arbeidsparticipatie is in onze regio bovendien 5% lager dan landelijk en het percentage niet-werkende jongeren is hoger dan gemiddeld in Nederland. Door het huidige onbenut grenspotentieel op economisch en arbeidsmarktgebied heeft ons BRP een groeipotentieel van 12%. Mits de grensbelemmeringen afnemen dan wel worden opgeheven.

In uitvoering: #4e tranche Regio Deal

Werken aan een grensoverstijgende en innovatieve kennis- en kunde economie

De transitie naar een circulaire economie pakken we ambitieus aan door onder andere te investeren in het project **Circular Chemelot** in Sittard-Geleen (2050). Chemelot, één van de belangrijke industriële clusters van Nederland, laat straks bijvoorbeeld het afval van 20 miljoen Europese huishoudens op satelliet sites verzamelen en dusdanig bewerken dat het gebruikt kan worden als grondstof. Vervuilende fossiele grondstoffen als olie en gas zijn dan niet meer nodig.

We investeren ook in **Haven Stein** (2040). Deze haven wordt het duurzame logistieke knooppunt van Chemelot. De haven is straks dé plek waar de aanvoer van gerecyclede grondstoffen en afvoer van producten via een zero emissie methode plaatsvindt. Dat gebeurt via elektrisch autonome

voertuigen, spoor en buizen. De toepassing van de beste technieken, de vermindering van CO2 uitstoot, fijnstof en stikstof en de afname van verkeersoverlast én vergroening van het gebied zorgen voor verbetering van de omgevingskwaliteit. We transformeren bovendien een aantal bedrijfspercelen in Geleen tot **the Circular Mile** (2030). In dit gebied - aan de rand van Chemelot - komen kwalitatief hoogwaardige ruimtes voor bedrijven die circulair actief zijn en die zich richten op het verminderen van het gebruik van (fossiele) grondstoffen en het hergebruik van wat nu vaak als restafval wordt beschouwd.

We zetten verder in op de ontwikkeling van zowel **Werkplaats Circulair Geleen** (2024) en **Werkplaats Circulair Textiel** in Maastricht (2026). In de eerste werkplaats wordt de positieve en duurzame impact van lenen, (ver)huren, delen, hergebruiken en herstellen, consuminderen en alternatieve energiebronnen getoond. Organisaties als het Duurzaamheidshuis, Repaircafé en Chemelot

helpen daarbij. De tweede werkplaats richt zich op onderzoek, ontwikkeling en productie van gerecyclede of biobased kleding en zet bovendien in op reparatie en educatie.

Tot slot richt het project **Welcome to Maastricht Region** (2025), met de gelijknamige career- en job portal welcometomaastrichtregion.com, zich op de (eu)regionale en internationale bewustwording van de carrièrekansen in Zuid-Limburg en de grensregio met België en Duitsland. Welcome to Maastricht Region is een digitaal platform waarmee we grenswerkers en internationals aantrekken en behouden voor onze euregionale arbeidsmarkt. Daarnaast wordt ingezet op het behouden van aankomend talent, dat al in onze regio woont. We bieden via dit project bovendien workshops aan en bouwen aan een database met profielen en actieve opvolging van talenten. Dat doen we in samenwerking met de kennisinstellingen, het bedrijfsleven en Brightlands.

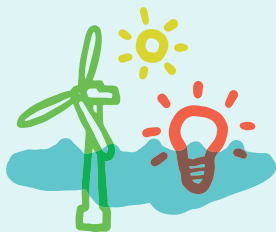
In aanvraag: #6^e tranche Regio Deal

Ruim baan voor ondernemerschap

Met focus op het midden- en kleinbedrijf als onderdeel van de keten van de belangrijkste economische drijvers in Zuid-Limburg. Productiviteitsverhoging, het stimuleren van (jong) ondernemerschap en het verkleinen van de afstand tussen het regionale MKB en de Brightlands campussen.

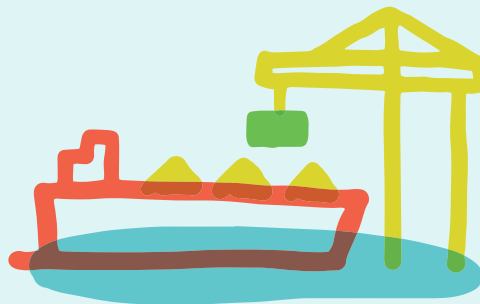
Aantrekkelijk vestigingsklimaat

Een Zuid-Limburgse programmering en strategie voor bedrijventerreinontwikkeling. Een aanpak gericht op het faciliteren van de juiste bedrijven met de juiste vraag naar talent op de juiste plek.

Een talentrijke regio

Of het nu gaat om jong aankomend talent of het leven lang ontwikkelen van de beroepsbevolking, een hoogwaardige en complete grensoverstijgende kennisinfrastructuur is voor onze (eu-)regio van levensbelang. Onze focus ligt dan ook op innovatie in de sectoren techniek en zorg waar krapte is én het behouden en aantrekken van talent.

Investeren in een vijfsterren landschap

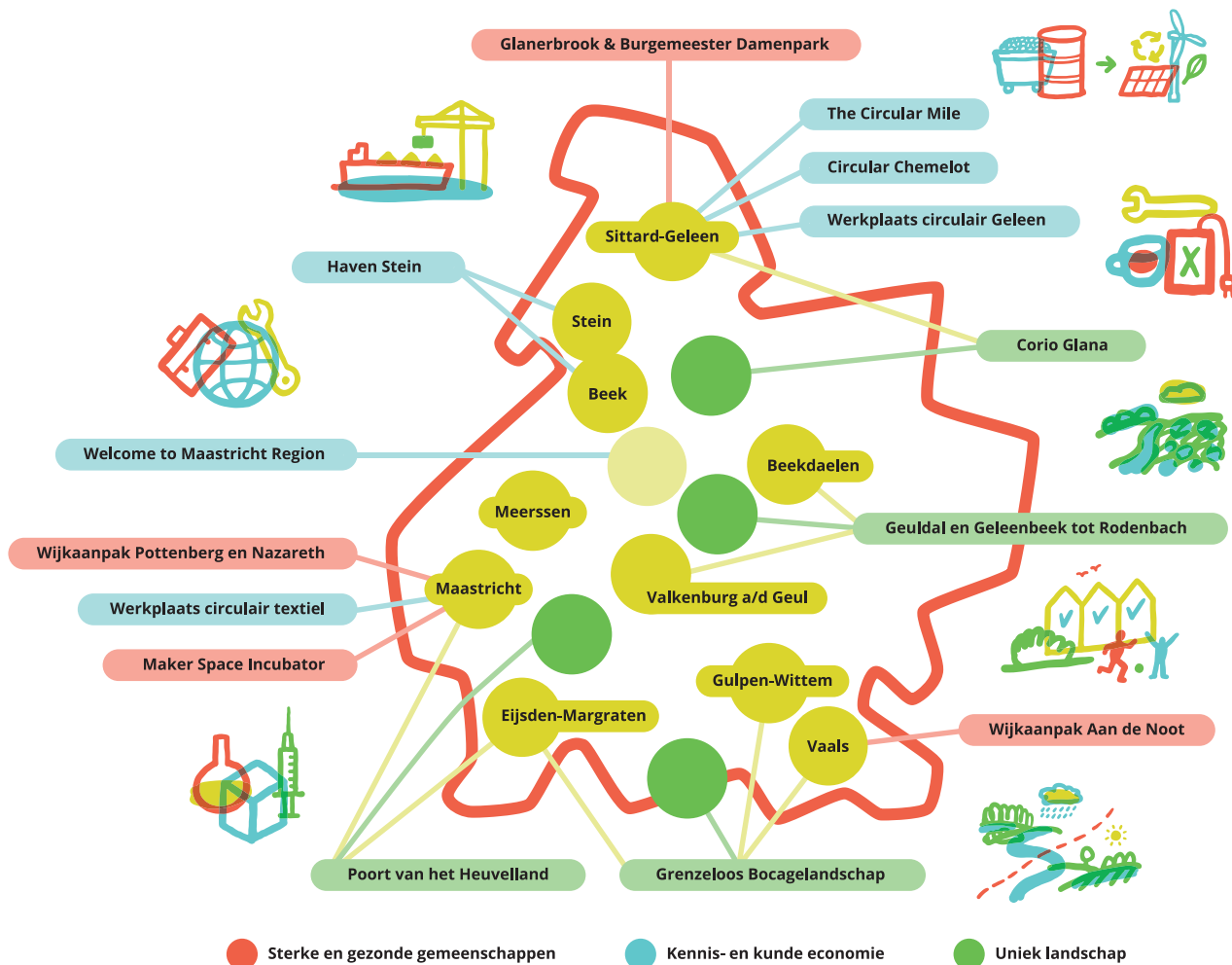
Ook ons unieke Heuvellandschap heeft aandacht nodig. Daarbij laten we ons niet begrenzen door nationale grenzen. Want onze natuur staat bijna schaakmat door toenemende en extreme overstromingen, erosie, droogte en vervuild water. Er is sprake van verlies van zeldzame flora en fauna en er zijn onzekerheden rondom landbouw. We kunnen ook constateren dat het huidige intensieve recreatieve en toeristische gebruik van de natuur in het Heuvelland belastend is en dat Natura 2000 gebieden onder druk staan. En dat terwijl de Zuid-Limburgse economie ook gebaat is bij toerisme.

In uitvoering: #4^e tranche Regio Deal

Het versterken van ons unieke landschap

In het 33.471 hectare grote **Bocagelandschap** (2027), dat ligt in De Voerstreek (B), het Land van Herve (B) en het Zuid-Limburgse Heuvelland, werken diverse Nederlandse en Belgische overheden samen aan een landschap dat voedsel produceert, biodivers en gastvrij is. En dat als een spons werkt door tijdens natte maanden water op te nemen om het vervolgens in droge maanden weer af te staan.

In het project **Van Geuldal en Geleenbeek tot Rodebach** (2026), in de gemeentes Beekdaelen en Valkenburg aan de Geul, wordt met agrariërs gesproken over gezamenlijke toekomstperspectieven en gekeken hoe problemen op het gebied van natuur (inclusief stikstof), water en klimaat kunnen worden opgelost. Dat doen we met oog voor het verbinden van recreatieve structuren, ondernemerschap en landbouwtransitie.

In het project **Poort van het Heuvelland** (2027) in de gemeente Eijsden-Margraten verbinden we twee Natura 2000-gebieden, de Bemelberg-Schiepersberg en het Savelsbos, met elkaar. Dit gebeurt door de aanwezige noord-zuid barrière (N278) voor mens en dier te doorbreken en onder andere te investeren in het zowel ecologisch als cultuurhistorisch versterken en verduurzamen van het gebied, het realiseren van ecologische verbindingzones en natuurontwikkeling, het versterken van biodiversiteit, het verminderen van stikstofdruk en het borgen van waterkwaliteit.

Tot slot richt het project **Corio Glana** (2026) in de gemeentes Geleen, Beekdaelen en Beek zich op het herstel van de beek en het beekdal tussen Geleen,

Sweikhuizen en Spaubeek met als doel droge voeten te houden en natuur en landschap te verbeteren. We bouwen hier aan een route voor water, dier en mens van de Eifel in Duitsland tot de Hoge Kempen in België en werken daarnaast aan gezondheid, toerisme, duurzame mobiliteit en het bieden van een aantrekkelijke (woon)omgeving voor eigen inwoners en voor bezoekers.

In aanvraag: #6^e tranche Regio Deal

Verbeteren groen-blauwe kwaliteit

We investeren in de transformatie van functies van bebouwde elementen in het landschap. Dat doen we met behoud van authenticiteit en met oog voor continuïteit en kwaliteitsborging in behoud en beheer van het landschap en landschappelijke kwaliteit (inclusief water en bodem). We werken bovendien aan de ontwikkeling van een circulaire bio-based economie in Zuid-Limburg. Uiteraard in euregionale context.

Sociaaleconomische en gezondheidsachterstanden omzetten naar voorsprong

Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen scoren laag tot zeer laag op de brede welvaart index. Heerlen en Sittard-Geleen bungelen zelfs onderaan de lijst van woonaantrekkelijkheid. Het aandeel uitkeringsontvangers is relatief hoog evenals het aandeel arbeidsongeschikten. Het mediaan besteedbaar inkomen van de regio behoort zelfs tot de laagste van Nederland. Het Bruto Binnenlands Product per hoofd ligt 9% lager dan het landelijk gemiddelde. Daar komt bij dat gemiddeld genomen inwoners in deze regio ongezonder zijn dan de rest van Nederland. En dat het aantal WMO-cliënten per 1.000 inwoners en het aandeel jongeren dat jeugdhulp ontvangt hoger ligt dan het Nederlandse gemiddelde. Bovendien hebben kernen zwakke sociale structuren en hebben veel wijken sociaaleconomische en maatschappelijke problemen die vergelijkbaar zijn met grootstedelijke gebieden.

In uitvoering: #4^e tranche Regio Deal

Sterke en gezonde gemeenschappen

Voorgaande is voor ons geen reden om bij de pakken neer te zitten. Zo investeren we in sportpark **Glanerbrook & het Burgemeester Damenpark** in Sittard-Geleen (oplevering 2025). Glanerbrook wordt omgebouwd tot een veelzijdig en energieneutraal sportcomplex. Het Burgemeester Damenpark wordt klimaatadaptief, biodivers en krijgt openbare sport- en beweegtoestellen en faciliteiten. Ontmoeten, bewegen, recreatieve sport en positieve gezondheid zijn kernwoorden.

We pakken verder drie wijken aan. Zowel **Aan de Noot** in Vaals (2035) als **Pottenberg en Nazareth** in Maastricht (2028) worden getransformeerd tot kansrijke, veerkrachtige, sociale, groene en gezonde wijken, waarin bewoners zelf én samen welzijn en veiligheid creëren en ervaren. Er komt ruimte voor ontmoetingen en bewegen en aandacht voor een

positieve gezondheid, waarbij mensen weer zelf de regie over hun eigen leven nemen. Zowel fysiek, emotioneel als sociaal. Naast aantrekkelijk groen en een prettige leefomgeving wordt in de Maastrichtse wijken ook nieuwbouw gepleegd.

Bovendien zetten we in Maastricht een **Maker Space Incubator** (2027) op. In deze broedplaats zal worden gewerkt aan de gehele productlevenscyclus van (wetenschappelijk) idee tot klinische validatie bij de patiënt. Met de realisatie van de Makerspace Incubator, die ruimte en ondersteuning biedt aan startende bedrijven in deze sector, wordt nieuwe bedrijvigheid aangetrokken en het vestigingsklimaat versterkt. Het wordt bovendien een locatie voor ontmoeting, evenementen en onderwijs. Zowel het Expertisecentrum Gezondheid en Preventie als het Vitaliteitsloket waar inwoners van de regio naar toe kunnen, krijgen een plek in deze broedplaats.

In aanvraag: #6^e tranche Regio Deal

Verbreden integrale gebiedsgerichte aanpak

De veerkrachtige wijkenaanpak, zoals in de 4^e tranche in gang gezet, wordt verbreed. Om een opwaartse spiraal in kwetsbare wijken en kernen op gang te brengen is, naast de verbetering van de woningvoorraad, versterking nodig van de positieve gezondheid, sociale veiligheid, bestaanszekerheid en het verminderen van (risico op) jeugdcriminaliteit & ondermijning. We investeren daarom in ontmoeting en verbinding. Daarbij betrekken we vooral de jonge generatie.

Samen werken aan succes

Geld is belangrijk voor Regio Deal Zuid-Limburg. Maar nog belangrijker is voor ons de mogelijkheid om de (eu)regionale samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijk middenveld te verstevigen. Met de Agenda 'Zuid-Limburg gaat over grenzen heen' hebben we een gezamenlijke visie en strategie voor onze regio opgesteld. Door strategisch eenduidig op te trekken, bereiken we meer. Het geheel is immers meer dan de som der delen!

**REGIO
DEAL
ZUID
LIMBURG**

samen maken we
nederland groter

Regio Deal Zuid-Limburg

p/a Postbus 1992

6201 BZ Maastricht

regiodealzuidlimburg.eu